

JUDr. Věra NOVOTNÁ, JUDr. Jana RIEDLOVÁ JURKOVÁ

ANAG[®]

ZÁKON

O SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANĚ DĚTÍ

s komentářem

- podrobný komentář k novele provedené zákonem č. 242/2024 Sb.
- včetně změn účinných od 1. 7. a 1. 10. 2025, 1. 1. 2026, 1. 1. 2027 a 1. 1. 2028
- změny v oblasti zprostředkování osvojení a pěstounské péče, sociální kurately, dohod o výkonu pěstounské péče či poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami
- výňatky relevantních ustanovení souvisejících právních předpisů

Jednotlivé komentáře zpracovaly:

JUDr. Věra Novotná

- Předmluva, § 1 až § 19a, § 27 až § 34, § 36 až § 38b, § 39 až § 42a, § 43, § 44, § 45, § 51 až § 53, § 53a, § 54 až § 58, § 59 až § 59h, § 60 až § 64, Z literatury
- doplnila a aktualizovala – § 35, § 35a, § 58a a § 58b

JUDr. Jana Riedlová Jurková

- § 2a, § 4a, § 16a, § 16b, § 17, § 19a až § 26, § 42aa a § 42ab, § 47a až § 47za, § 50a až § 50u, § 58a a § 58b, přechodná ustanovení
- doplnila a aktualizovala – § 1 až § 65
- doplnila a aktualizovala původní texty JUDr. Evy Burdové – § 20 až § 26, § 35 a § 35a, § 42b až § 42n, § 48 až § 50, § 65, přechodná a závěrečná ustanovení

Případné zásadní legislativní změny, k nimž dojde v období mezi jednotlivými vydáními, budou ošetřeny formou vkládané **aktualizace**, která bude po dobu prodejnosti publikace volně **ke stažení na www.anag.cz**. Nutnost aktualizace posuzuje na základě legislativních změn výhradně autor ve spolupráci s nakladatelstvím. Aktualizace však v žádném případě nemohou nahradit nová vydání knihy.

Obsah

Seznam použitých zkratk právních předpisů	6
Použité zkratky	8
Předmluva	9
Historický vývoj sociálně-právní ochrany dětí	13

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí 21

Část první	- Úvodní ustanovení.....	21
Část druhá	- Základní ustanovení sociálně-právní ochrany.....	39
Část třetí	- Opatření sociálně-právní ochrany	56
Hlava I	- Preventivní a poradenská činnost	56
Hlava II	- Opatření na ochranu dětí	72
Hlava III	- Činnost orgánů sociálně-právní ochrany při svěřením dítěte do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte	120
Hlava IV	- Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.....	125
Díl 1	- Obecná ustanovení.....	125
Díl 2	- Spisová dokumentace o dítěti a evidence dětí.....	130
Díl 3	- Řízení o zařazení do evidence žadatelů.....	139
Díl 4	- Vedení evidence žadatelů krajským úřadem.....	167
Díl 5	- Povinnosti žadatele	171
Díl 6	- Výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte	173
Díl 7	- Zprostředkování osvojení Úřadem.....	183
Hlava V	- Pěstounská péče na přechodnou dobu	190
Hlava VI	- Ústavní výchova a ochranná výchova	196
Hlava VII	- Sociální kuratela pro děti a mládež.....	218
Hlava VIII	- Sociálně-právní ochrana ve vztahu k cizině.....	228
Hlava IX	- Sociálně-právní ochrana ve zvláštních případech	237
Hlava X	- Komise pro sociálně-právní ochranu dětí a poradní sbory	239
Část čtvrtá	- Některé služby sociálně-právní ochrany.....	247

Část pátá	- Pěstounská péče	292
Hlava I	- Práva a povinnosti při výkonu pěstounské péče	292
Hlava II	- Dávky pěstounské péče	313
Hlava III	- Společná ustanovení o dávkách pěstounské péče	336
Část šestá	- Poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami ...	356
Část sedmá	- Inspekce poskytování sociálně-právní ochrany	374
Část osmá	- Zaopatřovací příspěvek	375
Část devátá	- Společná ustanovení	406
Část desátá	- Přestupky	449
Část jedenáctá	- Řízení a místní příslušnost	470
Část dvanáctá	- Přejícná a závěrečná ustanovení	481
Účinnosti novel		484
Vybraná přejícná ustanovení novel		486

Předpisy související..... 511

Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky	512
Sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte	523
Sdělení č. 43/2000 Sb. m. s., o přijetí Úmluvy o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení	541
Sdělení č. 34/1998 Sb., o Úmluvě o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí	553
Sdělení č. 91/2005 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o styku s dětmi	564
Sdělení č. 54/2001 Sb. m. s., o přijetí Evropské úmluvy o výkonu práv dětí	575
Sdělení č. 132/2000 Sb. m. s., o sjednání Evropské úmluvy o osvojení dětí	584
Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (vybraná ustanovení)	592

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (vybraná ustanovení)	645
Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (vybraná ustanovení)	684
Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže) (vybraná ustanovení)	709
Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (vybraná ustanovení)	733
Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) (vybraná ustanovení)	734
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (vybraná ustanovení)	743
Vyhláška č. 473/2012 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí	747
Směrnice Ministerstva práce a sociálních věcí	799

PŘEDMLUVA

Vážení čtenáři, publikace, kterou právě držíte v ruce, vychází v nakladatelství ANAG, spol. s r. o., ve 4. vydání. Tato kniha vznikla za laskavého svolení JUDr. Evy Burdové, která umožnila autorkám kontinuálně navázat na původní publikaci Zákon o sociálně-právní ochraně dětí, Komentář, kterou vydalo nakladatelství Linde.

Publikace *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí s komentářem* obsahuje komentovaný text zákona č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, včetně změn účinných od 1. ledna, 1. května, 1. července a 1. října 2025, 1. ledna 2026, 1. ledna 2027 a 1. ledna 2028, a společně s řadou tematicky souvisejících mezinárodních smluv a zákonů tvoří ucelený komplex právních předpisů v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Publikace rovněž reflektuje změny v oblasti soukromého práva, zejména potom práva rodinného. Pro přehlednost jsou součástí publikace rovněž výňatky relevantních ustanovení právních předpisů dotýkajících se problematiky sociálně-právní ochrany dětí včetně vyhlášky č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění vyhlášky č. 449/2021 Sb. a vyhlášky č. 477/2024 Sb., a Směrnice k vedení spisové dokumentace.

Sociálně-právní ochrana dětí, jako odvětví veřejného práva, má v České republice své poslání, které je stvrzeno mnoha zákony a mezinárodními dokumenty a z pohledu ústavních principů zejména Listinou základních práv a svobod a Úmluvou o právech dítěte. Orgány sociálně-právní ochrany řeší velice složité situace dětí, jež mají trvalý pobyt na území České republiky, dětí-cizinců, které pobývají v České republice, ale také těch, které mají obvyklé bydliště v cizině a do České republiky byly protiprávně přemístěny nebo naopak byly protiprávně přemístěny do ciziny. K právním předpisům, které upravují ochranu dětí v různých životních situacích, přibývají mezinárodní smlouvy, nařízení Rady EU a doporučení Rady Evropy, která zdokonalují ochranu dětí za předpokladu, že s nimi příslušné orgány a instituce, včetně orgánů sociálně-právní ochrany, pracují a správně je ve vzájemných souvislostech aplikují. Jak je z praktických zkušeností patrné, sociálně-právní ochrana dětí představuje soubor různých opatření a nástrojů, které je třeba používat včas, vhodně a účelně s vědomím, že základním principem při poskytování sociálně-právní ochrany dětí je nejlepší zájem a blaho dítěte. Protože při poskytování sociálně-právní ochrany dětí orgány k tomu zákonem určené v převážné většině případů zasahují do soukromého a rodinného života, mohou tak činit jen v zákonem dovolených případech a při respektování základních principů, na kterých je sociálně-právní ochrana dětí postavena. Orgány sociálně-právní ochrany musí tedy respektovat, že:

- Hlavním předpokladem poskytování sociálně-právní ochrany dětí je nejlepší zájem, prospěch a blaho dětí.
- Sociálně-právní ochrana dětí se poskytuje všem dětem bez rozdílu, bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení a národnostního, etnického nebo sociálního původu.
- Sociálně-právní ochrana dětí se až na výjimky poskytuje bezplatně.
- Sociálně-právní ochrana dětí se poskytuje všem dětem mladším 18 let.
- Stát je odpovědný za ochranu dětí před tělesným nebo duševním násilím, za ochranu jejich zdravého vývoje z hlediska fyzického, psychického a mravního a ostatních aspektů integrity dítěte jako nositele práv daných Ústavou, Listinou základních práv a svobod a práv vyplývajících

z mezinárodních závazků České republiky. Stát však nenahrazuje povinnosti a odpovědnost rodičů a nezasahuje do jejich postavení jako nositelů rodičovské odpovědnosti, nejsou-li práva nebo vývoj dítěte ohroženy.

- Orgány s obecnou působností na úseku ochrany dítěte jsou soudy a orgány určené zákonem o sociálně-právní ochraně dětí, tj. Ministerstvo práce a sociálních věcí, krajské a obecní úřady a ve vztahu k zahraničí Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně a rovněž Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu. Sociálně-právní ochranu dětí zabezpečují také kraje a obce v samostatné působnosti, komise pro sociálně-právní ochranu, poradní sbory a fyzické a právnické osoby, pokud obdrží pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí.
- Vůdčím pravidlem pro činnost orgánů sociálně-právní ochrany je princip preventivního působení na rodinné vztahy, jsou-li zasaheny tak, že přichází v úvahu působení veřejné moci. Opatření sociálně-právní ochrany jsou hierarchicky uspořádána ve vnitřně provázaný celek umožňující volbu nástrojů podle konkrétní situace, v níž se dítě nachází, a podle intenzity ohrožení.
- Důraz je také kladen na ochranu dětí před sociálně patologickými jevy (tj. prevence rizikového vývoje dětí a minimalizace důsledků působení sociálně patogenních vlivů).
- Děti dočasně nebo trvale zbavené svého rodinného prostředí nebo děti, které nemohou být ponechány v tomto prostředí, mají právo na zvláštní ochranu a pomoc poskytovanou státem v podobě některé z forem náhradní výchovy – náhradní rodinná výchova má vždy přednost před ústavní výchovou.
- Při volbě řešení je nutné brát ohled na žádoucí kontinuitu ve výchově dítěte a na jeho etnický, náboženský, kulturní a jazykový původ.
- V případě osvojení dítěte do ciziny je nezbytné respektovat princip subsidiarity, tj. považovat osvojení dítěte do ciziny za náhradní způsob péče o dítě tehdy, jestliže dítě nemůže být předáno do výchovy v zařízení nebo v rodině osvojitele nebo o ně nemůže být pečováno jiným vhodným způsobem v zemi jeho původu; k tomu jsou mezinárodními smlouvami a zákonem o sociálně-právní ochraně dětí uceleně formulována pravidla pro kontakt s cizinou ve věcech sociálně-právní ochrany dětí.
- Orgánům sociálně-právní ochrany se ukládá povinnost sledovat výkon ústavní nebo ochranné výchovy, aniž by zasahovaly do řízení a provozu zařízení, kde se vykonává ústavní nebo ochranná výchova; cílem sledování je dodržování práv dětí, rozvoj jejich duševních a fyzických schopností, zda trvají důvody pro pobyt dítěte v zařízení a jak se vyvíjejí vztahy mezi rodiči a dětmi.
- Cílem sociálně-právní ochrany dětí je rovněž sanace rodin – hmotné zabezpečení náhradní rodiny je zajištěno státními dávkami pěstounské péče.

Tato publikace obsahuje nejdůležitější právní předpisy a mezinárodní smlouvy, které orgány sociálně-právní ochrany aplikují při výkonu sociálně-právní ochrany dětí, a literaturu, která může být pro zaměstnance orgánů sociálně-právní ochrany, soudy, ale i jiné fyzické a právnické osoby užitečná při řešení nejrůznějších situací, ve kterých se mohou děti ocitnout. Seznam literatury byl sestaven z nejčastěji používaných odborných publikací, časopisů a textů, avšak nikoliv vyčerpávajícím

způsobem. V literatuře k jednotlivým ustanovením zákona o sociálně-právní ochraně dětí jsou někdy zmíněny i články, publikace a texty z doby minulé, a to proto, aby si čtenář mohl udělat vlastní názor na to, jak se úvahy a postupy při řešení daného problému vyvíjely, a to nejen v právních předpisech, ale i v praxi samé. Publikace by měla pomoci sociálním pracovníkům poskytujícím sociálně-právní ochranu dětí alespoň v základní míře vysvětlit obsah jednotlivých ustanovení zákona, ne však vyčerpávajícím způsobem, neboť situace dětí a rodin s dětmi jsou tak různorodé, že není možné poskytnout jednoznačný výklad, jak postupovat. Je proto nutné, aby sociální pracovníci i další osoby, kterým zákony ukládají povinnost chránit děti, používali právní předpisy, sledovali judikaturu, četli odbornou literaturu, aplikovali metody sociální práce ve vzájemných souvislostech a vyčerpávajícím způsobem a s veškerou odpovědností postupovali tak, aby se složité situace dětí a rodin s dětmi řešily včas a takovým způsobem, aby děti mohly žít spokojeně a v příznivém prostředí.

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí byl od přijetí několikrát novelizován, přičemž některé novely přinesly minimální změny, jiné však byly velmi obsáhlé. Za obsáhlou lze označit novelu provedenou zákonem č. 401/2012 Sb. s účinností od 1. ledna 2013, která reagovala především na přijetí nového občanského zákoníku a v souvislosti s ním na přijetí dalších právních předpisů, např. zákona o zvláštních řízeních soudních a dalších novel souvisejících předpisů. Tato novela se dotkla také forem náhradní rodinné péče, včetně úpravy dávek pěstounské péče. Totéž platí i o novele provedené zákonem č. 363/2021 Sb. účinné od 1. ledna 2022, která rovněž věnuje pozornost formám nejen náhradní rodinné péče, ale i náhradní výchovy realizované v ústavních zařízeních a zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc, upravuje a zvyšuje dávky pěstounské péče, zavádí dávku – příspěvek při pěstounské péči a zaopatřovací příspěvek, pozornost věnuje také přeštokům a mění financování sociálně-právní ochrany vykonávané obcemi s rozšířenou působností tak, že od 1. ledna 2025 se upřesňuje pojem poskytování náhrady výdajů, nikoliv nákladů vzniklých v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany dětí ze státního rozpočtu. Podrobně zákon upravuje také nárok ze státního rozpočtu na úhradu výdajů pověřených osob, spojených s výkonem činností v sociálně-právní ochraně dětí, ke kterým mají pověření. Nově se také upravuje možnost poskytnout dotaci ze státního rozpočtu vedle pověřených osob i obcím a krajům, přičemž na dotaci není právní nárok. Zatím poslední významnější novela byla provedena zákonem č. 242/2024 Sb. s účinností od 1. ledna 2025 (úprava zprostředkování pěstounské péče je účinná od 1. července 2025, některá ustanovení nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2027 nebo 1. ledna 2028). Tato rozsáhlá novela přináší změny spočívající v úpravě zprostředkování osvojení a pěstounské péče, v zavedení dobrovolného využití doprovázení pěstounských rodin a navázání nároku na odměnu pěstouna na uzavřenou dohodu o výkonu pěstounské péče, v navýšení státního příspěvku na výkon pěstounské péče, podřazení osoby, které bylo svěřeno dítě podle § 953 OZ, pod osoby pečující, čímž je zajištěna podpora formou dávek pěstounské péče a doprovázení, v úpravě vydávání pověření k poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami v rozsahu vymezení činností, které mohou pověřené osoby vykonávat, v úpravě podmínek, za kterých mohou získat pověření k poskytování sociálně-právní ochrany, a to včetně požadavků na odbornou způsobilost pověřených osob, a ve vymezení povinností pověřených osob při výkonu sociálně-právní ochrany, vymezení poradenské pomoci po odnětí dítěte z rodiny s cílem navrátit dítě do jeho vlastní rodiny, v úpravě podmínek pro vydávání propustek a pro hostitelskou péči, zejména podmínky bezúhonnosti či doložení psychické způsobilosti žadatele o pobyt dítěte mimo ústav, není-li rodičem, prarodičem nebo

sourozencem dítěte, ve sjednocení dosud roztržité úpravy sociální kurately pro děti a mládež do jednoho ustanovení s cílem zpřehlednění a formulačního zpřesnění, v neposlední řadě v úpravě finalizace zrušení dětských domovů pro děti do 3 let věku a ukončení jejich činnosti.

Ráda bych závěrem všem mým milým kolegyním a kolegům připomněla preambuli Úmluvy o právech dítěte, která zdůrazňuje, že:

- dětství má nárok na zvláštní péči a pomoc,
- rodina, jako základní jednotka společnosti a přirozené prostředí pro růst a blaho všech jejích členů a zejména dětí, musí mít nárok na potřebnou ochranu a pomoc, aby mohla beze zbytku plnit svou úlohu ve společnosti,
- v zájmu plného a harmonického rozvoje osobnosti musí dítě vyrůstat v rodinném prostředí, v atmosféře štěstí, lásky a porozumění,
- dítě musí být plně připraveno žít ve společnosti samo za sebe a být vychováno v duchu ideálů prohlášených v Chartě Spojených národů, a to zejména v duchu míru, důstojnosti, snášenlivosti, svobody, rovnosti a solidarity,
- dítě pro svou tělesnou a duševní nezralost potřebuje zvláštní záruky, péči a odpovídající právní ochranu před narozením i po něm.

JUDr. Věra Novotná

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí,

ve znění zákona č. 257/2000 Sb., č. 272/2001 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 518/2002 Sb., č. 222/2003 Sb., č. 52/2004 Sb., č. 315/2004 Sb., č. 436/2004 Sb., č. 501/2004 Sb., č. 57/2005 Sb., č. 381/2005 Sb., č. 112/2006 Sb., č. 134/2006 Sb., č. 165/2006 Sb., č. 176/2007 Sb., č. 124/2008 Sb., č. 259/2008 Sb., č. 295/2008 Sb., č. 305/2008 Sb., č. 414/2008 Sb., č. 41/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 73/2011 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 399/2012 Sb., č. 401/2012 Sb., č. 505/2012 Sb., č. 103/2013 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 306/2013 Sb., č. 64/2014 Sb., č. 250/2014 Sb., č. 205/2015 Sb., č. 314/2015 Sb., č. 298/2016 Sb., 183/2017 Sb., č. 200/2017 Sb., č. 202/2017 Sb., č. 222/2017 Sb., č. 588/2020 Sb., č. 261/2021 Sb., č. 363/2021 Sb.¹⁾, č. 130/2022 Sb., č. 165/2024 Sb., č. 242/2024 Sb.²⁾, č. 77/2025 Sb., č. 78/2025 Sb., č. 84/2025 Sb., č. 152/2025 Sb.³⁾, č. 218/2025 Sb., č. 268/2025 Sb.⁴⁾, č. 270/2025 Sb.⁵⁾, č. 290/2025 Sb.⁶⁾ a zákona č. 300/2025 Sb.⁷⁾

¹⁾ Red. pozn.: Zákon č. 363/2021 Sb. nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2022 s výjimkou čl. I bodu 32, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2025, a dále čl. I bodů 78, 125 a 163 a čl. II bodů 8 a 10, které nabudou účinnosti dnem 1. ledna 2028. Změny s účinností od 1. ledna 2028 jsou zapracovány redakčními poznámkami.

²⁾ Red. pozn.: Zákon č. 242/2024 Sb. nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2025, s výjimkou čl. I bodů 36 až 42 a 44 až 48, které nabýly účinnosti dnem 1. července 2025, a čl. I bodů 17, 19, 43, 63, 88 a 90, které nabudou účinnosti dnem 1. ledna 2028. Změny s účinností od 1. ledna 2028 jsou zapracovány redakčními poznámkami.

³⁾ Red. pozn.: Zákon č. 152/2025 Sb. nabude účinnosti dnem 1. října 2025, změny jsou zapracovány redakčními poznámkami.

⁴⁾ Red. pozn.: Zákon č. 268/2025 Sb., čl. IX a X nabudou účinnosti dnem 1. ledna 2026, změny jsou zapracovány redakčními poznámkami.

⁵⁾ Red. pozn.: Zákon č. 270/2025 Sb., čl. XVII nabude účinnosti dnem 1. ledna 2026, s výjimkou čl. XVII bodů 1, 2 a 4 až 7, které nabudou účinnosti dnem 1. ledna 2027, změny jsou zapracovány redakčními poznámkami.

⁶⁾ Red. pozn.: Zákon č. 290/2025 Sb., čl. VI nabude účinnosti dnem 1. ledna 2026, změny jsou zapracovány redakčními poznámkami.

⁷⁾ Red. pozn.: Zákon č. 300/2025 Sb., čl. VII nabude účinnosti dnem 1. ledna 2026, změny jsou zapracovány redakčními poznámkami.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje sociálně-právní ochranu dětí a zaopatření zletilých nebo plně svéprávných fyzických osob po zániku péstounské péče nebo ústavní výchovy.

¹⁾ Čl. 1 sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte.

§ 8 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 509/1991 Sb. (Pozn. autora: Zákon č. 40/1964 Sb. byl zrušen. Nyní je možné aplikovat § 30 a § 31 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.)

^{1a)} Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 140/2001 Sb.

²⁾ § 87 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

^{2a)} Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.

⁶³⁾ Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů. (Pozn. autora: Název zákona č. 325/1999 Sb. byl zákonem č. 103/2013 Sb. změněn na „Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu“.)

Komentář k § 2

K odst. 1

Zákonem se v souladu s Úmluvou vymezuje pojem dítě – dítětem je osoba nezletilá. Podle čl. 1 Úmluvy se dítětem rozumí každá lidská bytost mladší 18 let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilost dosaženo dříve. Občanský zákoník v § 30 uvádí, že člověk se stává plně svéprávným zletilostí, které nabývá dovršením 18. roku věku. Před dosažením tohoto věku čili před nabytím zletilosti se plně svéprávnosti nabývá uzavřením manželství (§ 672 odst. 2 OZ) nebo přiznáním svéprávnosti podle § 37 OZ. Nezletilý má podle § 368 odst. 2 a § 469 odst. 3 ZŘS v těchto řízeních plnou procesní způsobilost. Svéprávnost nabytá uzavřením manželství se neztrácí ani zánikem manželství, ani prohlášením manželství za neplatné. Ustanovení § 31 OZ pamatuje na nezletilé tak, že se má za to, že každý nezletilý, který nenabyl plně svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku. Nezletilým dětem, kterým byla přiznána svéprávnost nebo povoleno uzavřít manželství, se poskytování sociálně-právní ochrany zužuje jen na právo ve smyslu § 8 odst. 1 zákona požádat orgány sociálně-právní ochrany a zařízení sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatele zdravotních služeb o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv, a to i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

Od 1. ledna 2025 již není v rámci sociálně-právní ochrany dětí obecním úřadem sledováno, zda je nezletilým dětem, které nabyly plně svéprávnosti, zakázán přístup do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje nevhodné, a tato působnost se plně přenechává právní úpravě zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností má také povinnost sledovat nepříznivé vlivy působící na tyto děti, zjišťovat příčiny jejich vzniku a činit opatření k omezení působení nepříznivých vlivů na ně jakož i na ostatní děti, a to v souladu s § 10 odst. 3 písm. a) a b) zákona. Je to zejména přijímání koncepčních a legislativních opatření, která mají směřovat právě k naplňování tohoto účelu. To může obecní úřad obce s rozšířenou působností realizovat mimo jiné také za pomoci koordinační role komise pro sociálně-právní ochranu dětí, jak je uvedeno v komentáři k § 38 zákona.

Zúžení rozsahu poskytování sociálně-právní ochrany dětem, kterým soud povolil uzavřít manželství nebo přiznal svéprávnost, se nevztahuje na obsah § 29 zákona, na poskytování sociální kurativy pro děti a mládež podle § 32 zákona a také na činnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 34 zákona. V těchto situacích se totiž sociálně-právní ochrana a ochrana dětem

poskytuje nejen podle zákona, ale též podle jiných právních předpisů, kterými jsou především trestní zákoník, trestní řád, zákon o přestupcích a zákon o soudnictví ve věcech mládeže. Při poskytování sociálně-právní ochrany dětí mají v těchto případech orgány sociálně-právní ochrany povinnost plně respektovat vůli dítěte, které nabylo plně svéprávnosti.

K odst. 2

Zákon ukládá povinnost poskytovat sociálně-právní ochranu všem dětem, které mají na území České republiky trvalý pobyt nebo ho mají povolený nebo se v České republice objevily, a to bez rozdílu a bez jakékoliv diskriminace. Fakticky je ale rozdíl v rozsahu poskytnutí sociálně-právní ochrany zmíněný v § 2 odst. 3 zákona. Podle čl. 2 Úmluvy se smluvní státy Úmluvy zavazují respektovat a zabezpečit práva stanovená touto Úmluvou každému dítěti nacházejícímu se pod jejich jurisdikcí bez jakékoliv diskriminace podle rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního, etnického nebo sociálního původu. Z hlediska rozsahu ochrany poskytované v návaznosti na pobyt a dočasnou ochranu zákon odkazuje na zvláštní předpis, kterým je zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, a na zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. Zákon č. 326/1999 Sb. upravuje trvalý pobyt, ale namísto dlouhodobého pobytu cizinců upravuje přechodný pobyt cizinců, který má různé formy a zahrnuje celou řadu krátkodobých pobytů. Zákon proto stanoví, že pokud dítě nemá na území České republiky trvalý pobyt, ale je hlášeno k přechodnému pobytu na území České republiky alespoň po dobu 90 dnů, poskytuje se tomuto dítěti sociálně-právní ochrana v plném rozsahu. Dítěti, které bude na území České republiky pobývat dobu kratší, tj. nebude po dobu alespoň 90 dnů hlášeno k pobytu, bude sociálně-právní ochrana poskytována podle § 37 zákona v nezbytné míře. Sociálně-právní ochrana se také v celém rozsahu poskytuje dítěti, které podalo žádost o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a také dítěti, pobývajícím s rodičem, který na území České republiky pobývá na základě potvrzení o strpění pobytu na území České republiky nebo který je azylantem či osobou požívající doplňkové ochrany nebo který pobývá na základě uděleného oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na území České republiky či je dítě samo azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany.

Sociálně-právní ochrana se poskytuje také dítěti, které je oprávněno na území České republiky trvale pobývat ve smyslu § 87 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Tímto ustanovením se řeší situace dětí-cizinců svěřených do náhradní výchovy rozhodnutím příslušného orgánu za předpokladu, že alespoň jedna fyzická osoba, již je dítě svěřeno, je přihlášena k trvalému pobytu na území České republiky nebo se na území České republiky nachází ústav, ve kterém je dítě umístěno. Od roku 2003 se také sociálně-právní ochrana v plném rozsahu poskytuje dítěti, které pobývá s rodičem, který podal žádost o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky, nebo které již na území České republiky pobývá na základě uděleného oprávnění podle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.

K odst. 3

Zákon ukládá povinnost poskytovat sociálně-právní ochranu také dětem, které na území České republiky nemají povolen trvalý pobyt ani nesplňují další podmínky § 2 odst. 2 zákona s tím rozdílem, že hovoří o poskytnutí sociálně-právní ochrany v nezbytném rozsahu. Poskytnutí sociálně-právní ochrany je pak rozloženo mezi obecní úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností tak, jak je

uvedeno v § 37 zákona a v komentáři k tomuto ustanovení. Pro poskytnutí sociálně-právní ochrany se samozřejmě použijí i § 15 a § 16 odst. 1 zákona.

Související ustanovení

§ 15, § 16 odst. 1, § 17, § 35, § 35a, § 37, § 42

Související předpisy

čl. 1, čl. 2 a čl. 22 Úmluvy, § 30, § 31, § 37, § 672 odst. 2 OZ, § 367, § 368 odst. 2, § 469 odst. 3 ZŘS, zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, OSŘ, zákon o státní sociální podpoře, zákon o sociálních službách, vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, zákon o pomoci v hmotné nouzi, zákon o dávatelství státní sociální pomoci, zákon o životním a existenčním minimu

Z literatury

Váchová S.: O předběžném opatření, *Rodinné právo* 1999, č. 5, Linde ■ Novotná V.: Má ČR povinnost postarat se o děti cizinců?, *Rodinné právo* 1999, č. 6, Linde ■ Jelínková R.: Právní postavení uprchlíků v ČR s ohledem na nový zákon o azylu, *Správní právo* č. 2/2001 ■ Jurníková J.: Změny v právní úpravě institutu o azylu, *Správní právo* č. 3/2001 ■ Novotná V.: Ochrana a pomoc nezletilým cizincům, *Právo a rodina* 2000, č. 12, Linde ■ Lužná R.: Princip sjednocení rodiny podle zákona o azylu, *Právo a rodina* 2000, č. 6, Linde ■ Bayerová M., Zezulová J.: Zákaz diskriminace – článek 2 Úmluvy o právech dítěte, *Právo a rodina* 2001, č. 1, Linde ■ Herbočzková J.: Právo cizince na rodinný život podle Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, *Právo a rodina* 2009, č. 8, Linde ■ Schöñ M.: Koho české právo rozumí pod pojmem dítě?, *Právo a rodina* 2013, č. 3, Linde ■ Olejárová Ž.: Právní jednání nezletilých a příznání plné svéprávnosti, *Právo a rodina* 2013, č. 9, Linde ■ Lorenc J.: „Repatriace“ nezletilých do zahraničí a vybrané problémy s tím spojené, *Právo a rodina* 2020, č. 2, Wolters Kluwer ■ Křístek A.: Nová věková hranice dospělosti (díleč svéprávnosti) nezletilých v civilním právu od 1. 7. 2021, *Právo a rodina* 2021, č. 7–8, Wolters Kluwer ■ Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol.: *Občanský zákoník, Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2019

§ 2a

Vymezení některých pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do osobní péče rozhodnutím soudu, a to ode dne vykonatelnosti takového rozhodnutí,
- b) osobou v evidenci fyzická osoba, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu,
- c) osobou pečující fyzická osoba,
 1. které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, pěstounské péče po přechodnou dobu, předpěstounské péče nebo do péče podle § 953 občanského zákoníku,
 2. která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěřeni dítěte do její péče, pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední,

DÍL 6

Výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte

Komentář k dílu 6

Závěrečnou fází zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče upravují § 24 až § 24b zákona, které jsou sdruženy v díle 6 nazvaném „Výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte“. Celý dosavadní postup obecního úřadu obce s rozšířenou působností počínaje vyhledáváním dětí, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení, či přijetím žádosti žadatele o zařazení do evidence žadatelů, a krajského úřadu upravený v předešlých ustanoveních měl vytvořit podmínky a zajistit všechny podklady, které jsou v této fázi nezbytné a jsou zdrojem cenných informací, jak o dítěti, kterému se náhradní rodinná péče zprostředkovává, tak o žadateli. Tato fáze je v § 19a odst. 1 písm. c) zákona popsána jako výběr určité fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem určitého dítěte, jemuž se osvojení nebo pěstounská péče zprostředkovává. Zákon pro tuto fázi zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče zavádí legislativní zkratku „výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte“. Následně, pokud je výběr proveden, tzn. nalezne se konkrétní fyzická osoba, která je vhodná být pro konkrétní dítě osvojitelem nebo pěstounem, dojde k osobnímu seznámení dítěte s touto osobou. V souladu s § 19a odst. 2 zákona je tato fáze zprostředkování zákonem výhradně svěřena do kompetence krajského úřadu či úřadu (jde-li o mezinárodní osvojení, viz též komentář k § 19a zákona).

§ 24

(1) Pro účely výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte vyhledává krajský úřad pro dítě ze své evidence dětí žadatele ze své evidence žadatelů. Nevyhledá-li postupem podle věty první vhodného žadatele, vyhledává bezodkladně žadatele z evidencí žadatelů jiných krajských úřadů. Při vyhledávání žadatele krajský úřad zohledňuje zjištěnou úroveň tělesného a duševního vývoje dítěte, včetně jeho specifických potřeb a nároků, sociální prostředí, ze kterého dítě pochází, statusová práva dítěte a etnické, náboženské a kulturní prostředí dítěte.

(2) Krajský úřad při výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte přihlíží k obsahu spisové dokumentace o dítěti a evidence dětí, k obsahu spisové dokumentace o žadateli a evidence žadatelů, k vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a k plnění opatření vyplývajících z individuálního plánu ochrany dítěte a spolupracuje s obecními úřady obcí s rozšířenou působností, obcemi, pověřenými osobami, které prováděly přípravu žadatele k přijetí dítěte do rodiny, s osobami oprávněnými posuzovat psychickou způsobilost zájemců o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, které vydaly posudek o psychické způsobilosti žadatele, a s osobami, které osobně pečují o dítě vedené v evidenci dětí.

(3) Krajský úřad je oprávněn vyzvat žadatele k osobnímu jednání za účelem posouzení jeho předpokladů a skutečností rozhodných pro výběr jeho osoby jako osvojitele nebo pěstouna určitého dítěte.

(4) Zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu za účelem přípravy podkladů pro výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte navštíví dítě, nehrozí-li nebezpečí z prodlení,

nebo pozvou dítě k jednání, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem. Právnícké nebo fyzické osoby, u nichž se dítě nachází, jsou povinny tuto návštěvu nebo účast dítěte na uvedeném jednání umožnit.

(5) Zjistí-li krajský úřad, že v evidenci žadatelů je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte, které je v evidenci dětí vedené tímto krajským úřadem, vydá o této skutečnosti písemné sdělení, které oznámí

- a) žadateli,
- b) pověřené osobě, pokud s ní žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, protože již má svěřeno dítě do pěstounské péče,
- c) Úřadu, jde-li o dítě, které je i v evidenci dětí vedené Úřadem,
- d) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který vede spisovou dokumentaci o dítěti, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který vede spisovou dokumentaci o žadateli, a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 3, a
- e) krajskému úřadu, v jehož evidenci žadatelů je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte.

(6) Na základě sdělení podle odstavce 5 má žadatel právo seznámit se s dítětem a ten, u něhož se dítě nachází, je povinen toto seznámení umožnit. Pokud v průběhu seznamování pobývá žadatel s dítětem bez přítomnosti osoby, která má dítě jinak v péči, je žadatel po tuto dobu povinen vykonávat nad dítětem náležitý dohled přiměřený jeho věku a rozumové vyspělosti.

(7) Žadatel je oprávněn nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo oznámeno sdělení krajského úřadu podle odstavce 5, podat soudu návrh na předání dítěte do péče budoucího osvojitele, svěřením dítěte do péče před osvojením nebo svěřením dítěte do předpěstounské péče. Lhůtu podle věty první může krajský úřad v odůvodněných případech prodloužit, nejvýše však o 30 dnů. Nepodá-li žadatel návrh soudu ve lhůtě podle věty první nebo druhé, je povinen oznámit tuto skutečnost bezodkladně krajskému úřadu.

(8) Krajský úřad může dát podnět k výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte i v případech, kdy jde o dítě, které je v evidenci dětí vedené jiným krajským úřadem nebo Úřadem; tento jiný krajský úřad nebo Úřad jsou povinny se tímto podnětem zabývat.

Komentář k § 24

K odst. 1

Vlastní zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče spočívá v tom, že krajský úřad zjistí, že pro určité konkrétní dítě, kterému je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou osvojení nebo pěstounské péče, vedené v evidenci dětí, se nachází v evidenci žadatelů vhodná osoba. To znamená, že na základě existujících dokladů a zjištění, které obsahují evidence, vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny podle § 10 odst. 3 písm. c) zákona a individuálního plánu ochrany dítěte podle § 10 odst. 3 písm. d) zákona, je reálný předpoklad pro to, že takový žadatel a dítě mohou vytvořit rodinu.

Krajský úřad při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče vychází ze své evidence dětí, a jde-li o žadatele, vychází nejprve ze své evidence žadatelů, a není-li v jeho evidenci žadatelů pro dítě nalezen osvojitel nebo pěstoun, tak z evidence žadatelů vedené jinými krajskými úřady.

Není-li krajský úřad úspěšný s vyhledáváním osvojitele nebo pěstouna pro konkrétní dítě ve své evidenci, musí osvojitele nebo pěstouna hledat v evidencích žadatelů jiných krajských úřadů bezodkladně. Tímto způsobem se zvyšuje pravděpodobnost, že se pro dítě vedené v evidenci krajského úřadu nalezne vhodný osvojitel nebo pěstoun. Zákon dává krajskému úřadu možnost vstupovat i do evidence žadatelů vedené jinými krajskými úřady a zprostředkovávat osvojení nebo pěstounskou péči i pro tyto žadatele, s čímž souvisí potřeba vyvarovat se toho, aby se neprovádělo zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče pro stejného žadatele vedeného v evidenci některého z krajských úřadů. Proto se podle § 51 odst. 2 zákona vedou všechny evidence pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče také v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup ostatním orgánům sociálně-právní ochrany zprostředkujícím osvojení nebo pěstounskou péči. Tímto způsobem se zajistí, aby každý orgán sociálně-právní ochrany měl naprosto aktuální informace, a zabráni se tak duplicitnímu zprostředkování osvojení a pěstounské péče.

Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče představuje velmi odpovědný a odborný postup, při němž je nezbytné brát v úvahu nejen skutečnosti zjištěné v rámci celého procesu zprostředkování, ale také názory odborníků z různých oblastí sociálně-právní ochrany dětí. Proto zákon krajský úřad při zprostředkování osvojení zavazuje, aby při vyhledávání žadatele zohlednil zjištěnou úroveň tělesného a duševního vývoje dítěte, včetně jeho specifických potřeb a nároků, sociální prostředí, ze kterého dítě pochází, statusová práva dítěte a etnické, náboženské a kulturní prostředí dítěte.

K odst. 2

Výběr osvojitele nebo pěstouna je fáze procesu zprostředkování, která je pro všechny aktéry nejdůležitější, a z hlediska krajského úřadu je tato fáze velice náročná na zohlednění všech zjištění, odborných znalostí a podkladů, které dosud byly k osobě žadatele a dítěte shromážděny. Zákon ukládá krajskému úřadu v této fázi přihlídnout k:

- obsahu spisové dokumentace o dítěti a evidenci dětí,
- obsahu spisové dokumentace o žadateli a evidenci žadatelů,
- vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny,
- plnění opatření vyplývajících z individuálního plánu ochrany dítěte.

Rozhodující při výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte je také spolupráce krajského úřadu s obecním úřadem obce s rozšířenou působností, obcemi, pověřenými osobami, které prováděly přípravu žadatele k přijetí dítěte do rodiny, s osobami oprávněnými posuzovat psychickou způsobilost žadatele, které vydaly posudek o psychické způsobilosti žadatele, a s osobami, které osobně pečují o dítě vedené v evidenci dětí.

K odst. 3

Za účelem posouzení předpokladů a skutečností rozhodných pro výběr konkrétní osoby jako osvojitele nebo pěstouna konkrétního dítěte může krajský úřad vyzvat žadatele k osobnímu jednání. Zda tak krajský úřad učiní, je jen na jeho uvážení.

K odst. 4

Součástí výběru vhodné fyzické osoby jako osoby osvojitele nebo pěstouna je též povinnost zaměstnanců kraje, kteří jsou zařazení do krajského úřadu, dítě navštívit nebo pozvat dítě k jednání. Tento postup je nezbytný pro přípravu podkladů pro výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte a v té či oné

podobě musí proběhnout vždy. Pozvání dítěte k jednání ovšem zákon podmiňuje přiměřeností k věku dítěte a jeho schopnostem. Nelze-li po dítěti vzhledem k jeho věku a schopnostem požadovat, aby se jednání zúčastnil a plně mu porozuměl, je nezbytné, aby bylo dítě navštíveno, a to za podmínky, že nehrozí nebezpečí z prodlení. Je tedy možné, že vzhledem k nastalým okolnostem zákonem předvídaným se postup podle odst. 4 vůbec neuplatní.

Navštíví-li zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu dítě, je ten, u něhož dítě je, povinen zaměstnancům orgánu sociálně-právní ochrany styk s dítětem a jeho posouzení umožnit.

Na návštěvy zaměstnanců kraje zařazených do krajského úřadu lze vztáhnout obsah § 53 odst. 4 zákona, podle kterého je možné rodiči nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte uložit pořádkovou pokutu až do výše 20 000 Kč, nesplní-li povinnost uvedenou v § 53 odst. 2 písm. a) až c) zákona, a to proto, že návštěvu dítěte vykonávají orgány sociálně-právní ochrany, tj. zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu ve smyslu § 52 zákona.

K odst. 5

Jestliže krajský úřad zjistí, že v jím vedené evidenci žadatelů nebo evidenci žadatelů, kterou vede jiný krajský úřad, je žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte vedeného v evidenci dětí tohoto krajského úřadu, má povinnost vydat o této skutečnosti písemné sdělení podle části čtvrté správního řádu.

Toto sdělení o nalezení žadatele vhodného stát se pěstounem je krajský úřad povinen oznámit žadateli, jehož se týká, a dále obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo pověřené osobě, pokud s nimi dotčený žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, protože již má dítě svěřené do pěstounské péče. Subjekt, s nímž má žadatel uzavřenou dohodu o výkonu pěstounské péče, musí být na změnu situace spočívající ve svěření dalšího dítěte do péče žadatele (pěstouna) připraven, neboť tato změna si zpravidla vyžádá též změnu dohody o výkonu pěstounské péče. Ustanovení ukládá krajskému úřadu povinnost informovat subjekt dohody o výkonu pěstounské péče o aktuálním stavu řízení o zprostředkování pěstounské péče a zajišťuje již v tomto okamžiku možnost pracovat s žadatelem, popř. připravit změnu dohody o výkonu pěstounské péče. Tato povinnost je uložena krajskému úřadu v návaznosti na povinnost pověřené osoby nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností podat vyjádření podle § 23c odst. 1 písm. e) zákona a povinnost krajského úřadu podat písemně oznámení o zařazení žadatele do evidence žadatelů podle § 23g odst. 4 písm. b) zákona, čímž je zajištěna vzájemná informovanost dotčených subjektů v průběhu celého řízení o zprostředkování pěstounské péče.

Zároveň vzniká krajskému úřadu povinnost oznámit tuto skutečnost Úřadu, jde-li o dítě, které je i v evidenci dětí vedené Úřadem. Oznámení má v tomto případě význam proto, aby Úřad nadále nezprostředkoval osvojení v době, kdy krajský úřad vyhledal pro dítě vedené též v evidenci Úřadu vhodného žadatele.

Současně zákon krajskému úřadu stanoví stejnou povinnost oznámit také obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který vede evidenci dětí, že se v evidenci dětí nachází dítě, které by s žadatelem zařazeným do evidence žadatelů mohlo vytvořit rodinu na základě právního vztahu pěstounství nebo osvojení. Obecní úřad obce s rozšířenou působností soustřeďuje všechny poznatky o dítěti, a musí být proto také obeznámen s tím, že dochází ke zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče. Obecní úřad s rozšířenou působností tvoří základní článek v soustavě orgánů sociálně-právní ochrany a jako takový je v přímém kontaktu s pěstouny. Je tedy nanejvýš vhodné, aby

byl informován o aktuálním stavu řízení o zprostředkování osvojení či pěstounské péče. Obdobně bude krajský úřad postupovat také vůči obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který vede spisovou dokumentaci o žadateli, a krajskému úřadu, v jehož evidenci žadatelů je veden žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte.

K odst. 6 a 7

Na základě tohoto sdělení vzniká žadateli právo seznámit se s dítětem, což znamená, že takový žadatel má právo navštívit dítě v ústavním zařízení (§ 2a písm. e) zákona), jestliže je dítě v takovém zařízení umístěno, a obdobně, pokud je dítě v péči jiné fyzické osoby, má povinnost umožnit seznámení žadatele s dítětem i tato fyzická osoba. Pokud fyzická osoba neumožní žadateli seznámení se s dítětem, jde podle § 59 odst. 1 písm. a) zákona o přestupek, za který lze uložit pokutu až do výše 50 000 Kč. Přestupku, za nějž je možné uložit pokutu až do výše 50 000 Kč, se rovněž dopustí právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která brání seznámení dítěte a žadatele. Ke kontaktu dítěte a žadatele může samozřejmě dojít i opakovaně. Po dobu, kdy žadatel pobývá s dítětem bez přítomnosti osoby, která má dítě jinak v péči, je žadatel povinen nad dítětem vykonávat náležitý dohled přiměřený jeho věku a rozumové vyspělosti.

Okamžikem, kdy je žadateli doručeno sdělení podle odst. 5, počíná žadateli běžet 30denní lhůta, ve které buď podá soudu návrh na předání dítěte do péče budoucího osvojitela, svěření dítěte do péče před osvojením, nebo svěření dítěte do předpěstounské péče. Tato lhůta může být krajským úřadem prodloužena nejdéle o dalších 30 dnů, jsou-li k tomu dány důvody. Rozhodne-li se žadatel, že žádný návrh nepodá, má povinnost tuto skutečnost oznámit krajskému úřadu, a to bezodkladně. Uvedené 30denní období dává žadateli dostatečný časový prostor pro jeho seznámení s dítětem, i k tomu, aby měl možnost dítě blíže poznat a zvážit, zda podá návrh na předání dítěte do své péče.

V uvedené 30denní lhůtě může žadatel podat návrh soudu na předání dítěte do péče budoucího osvojitela, na svěření dítěte do péče před osvojením nebo na svěření dítěte do předpěstounské péče. Dojde-li na základě uvedeného návrhu ke svěření dítěte do předadopční péče nebo do předpěstounské péče, není tato skutečnost důvodem pro vyřazení dítěte z evidence dětí a žadatele z evidence žadatelů.

Uvedená 30denní lhůta je lhůtou pořádkovou a nikoliv lhůtou propadnou. Zákon umožňuje tuto lhůtu prodloužit o nejvýše 30 dnů, a to v odůvodněných případech. O prodloužení lhůty rozhoduje krajský úřad, který zaslal žadateli sdělení o skutečnosti, že je žadatelem vhodným stát se osvojitelem nebo pěstounem určitého dítěte. Krajský úřad lhůtu prodlouží s přihlédnutím ke konkrétním podmínkám a posouzení jednotlivých případů. Jestliže se žadatel ocitne v situaci, která mu objektivně zabrání se s dítětem v zákonem dané 30denní lhůtě seznámit (např. onemocnění žadatele nebo pobyt v zahraničí) a popř. podat návrh soudu na předání dítěte do předadopční péče nebo do předpěstounské péče, může požádat krajský úřad o prodloužení této lhůty. Prodloužení lhůty by mělo odpovídat konkrétní situaci žadatele, která dostatečně odůvodňuje délku prodloužení lhůty, a měla by být nastavena tak, aby umožnila žadateli seznámit se s dítětem, popř. podat návrh soudu na předání dítěte do předadopční nebo předpěstounské péče. Krajský úřad by měl při posuzování žádosti o prodloužení lhůty ohledně důvodů nedodržení lhůty žadatelem či délky prodloužení lhůty na prvním místě dbát ochrany zájmů dítěte, a to především práva dítěte vyrůstat v rodinném prostředí.

Jestliže žadatel po seznámení se s dítětem nepodá žádost o svěření dítěte do péče budoucích osvojitelů nebo do péče budoucích pěstounů v uvedené 30denní lhůtě nebo v krajském úřadem schváleném prodloužení lhůty, pokračuje krajský úřad v dalším zprostředkování osvojení (pěstounské péče) pro takové dítě i pro tohoto žadatele.

Ustanovení § 58b odst. 2 písm. d) zákona zmocňuje MPSV k úpravě náležitostí sdělení podle § 24 odst. 5 zákona v prováděcím právní předpise, kterým je vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

K odst. 8

Zákon přiznává krajskému úřadu i ve vztahu k evidenci dětí vedené jiným krajským úřadem nebo Úřadem oprávnění dávat těmto jiným krajským úřadům nebo Úřadu podněty ke zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče. Pokud se tedy krajský úřad domnívá, že se v evidenci dětí vedené jiným krajským úřadem nebo Úřadem nachází dítě, které může být osvojeno nebo převzato do pěstounské péče žadatelem, který je veden v jeho evidenci žadatelů, může podat podnět ke zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče orgánům sociálně-právní ochrany, které tuto evidenci dětí vedou. Současná litera zákona připouští též oprávnění krajského úřadu dávat podněty ke zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče v případech, že najde vhodné žadatele či děti, kteří potřebují zprostředkování náhradní rodinné péče a jsou zařazeni v evidenci žadatelů nebo evidenci dětí vedené jiným krajským úřadem nebo Úřadem. Tento postup umožňuje také § 51 odst. 2 zákona, na jehož základě mají všechny orgány sociálně-právní ochrany přístup do všech evidencí dětí a žadatelů umožňujících zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

Pokud podá krajský úřad podnět ke zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče v uvedených případech, mají oslovené krajské úřady nebo Úřad povinnost se tímto podnětem zabývat. To znamená, že dotčený krajský úřad či Úřad jsou povinni zjistit, zda skutečně pro dítě vedené v jejich evidencích není vhodný osvojitel či pěstoun, tak jak to krajský úřad ve svém podnětu uvedl.

Úřad má též povinnost se podnětem krajského úřadu zabývat, což znamená, že např. pokud krajský úřad zjistí, že se v evidenci dětí vedené Úřadem nachází dítě, pro něž je vhodný osvojitel nebo pěstoun v evidenci vedené krajským úřadem, je Úřad povinen se tímto podnětem zabývat a zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče v České republice umožnit.

Podávání podnětů může mít samozřejmě různou podobu a může se dotýkat kterékoliv fáze zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

Komparace

Oproti textu zákona účinnému do 30. června 2025 dochází od 1. července 2025 k následujícím změnám.

Původní znění § 27 odst. 5 je nově promítnuto do § 24 odst. 2 a 3 zákona. Původní znění § 27 odst. 6 je nově promítnuto do § 24 odst. 4 zákona.

Související ustanovení

§ 10, § 19a až § 23k, § 24a až § 26, § 38a, § 47b, § 51, § 59, § 59f, § 61

Související předpisy a mezinárodní dokumenty

OZ, sdělení č. 43/2000 Sb. m. s., o přijetí Úmluvy o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení, ŽRS, OSŘ

HLAVA VI

Ústavní výchova a ochranná výchova

§ 28

Po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy obecní úřad obce s rozšířenou působností sjedná dobu a místo přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy, které je označeno v rozhodnutí soudu; přitom vyzve rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte, aby dítě ve stanoveném termínu předali určenému zařízení, popřípadě s jejich souhlasem může zabezpečit umístění sám. Je-li po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy nezbytné přemístit dítě ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, sjedná obecní úřad obce s rozšířenou působností dobu přijetí dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy, které je označeno v rozhodnutí soudu. Převoz dítěte zabezpečí příslušné zařízení pro výkon ústavní výchovy ve spolupráci se zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ve kterém se dítě nachází. Nepodrobí-li se rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte rozhodnutí soudu, podá obecní úřad obce s rozšířenou působností soudu návrh na výkon rozhodnutí.²⁴⁾

²⁴⁾ § 272 až § 273a občanského soudního řádu. (Pozn. autora: Ustanovení, na která je v OSŘ odkazováno, byla zrušena. Nyní odpovídá odkazovaným ustanovením § 500 až § 504 ZSR.)

Komentář k § 28

Ústavní výchova je jednou z forem náhradní výchovy, kterou upravuje OZ. Podle § 971 odst. 1 OZ přistupuje soud k rozhodnutí o nařízení ústavní výchovy tehdy, jsou-li výchova dítěte nebo jeho tělesný, rozumový či duševní stav nebo řádný vývoj vážně ohroženy nebo narušeny do té míry, že je to v rozporu se zájmem dítěte, nebo jsou-li tu vážné důvody, pro které rodiče dítěte nemohou jeho výchovu zabezpečit. Učiní tak zejména tehdy, kdy dříve provedená opatření nevedla k nápravě. Soud přitom vždy zvažuje, zda není namíste dát přednost svěření dítěte do péče fyzické osoby. Soud může také podle § 971 odst. 2 OZ svěřit dítě do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, za předpokladu, že rodiče nemohou z vážných důvodů zabezpečit výchovu dětí na přechodnou dobu, a to na dobu nejdéle 6 měsíců. Důvodem pro rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy nemohou být samy o sobě nedostatečné bytové poměry nebo majetkové poměry rodičů dítěte nebo osob, kterým bylo dítě svěřeno do péče, jestliže jsou jinak rodiče způsobilí zabezpečit řádnou výchovu dítěte a plnění dalších povinností vyplývajících z jejich rodičovské odpovědnosti. Soud v rozhodnutí, kterým nařizuje ústavní výchovu, označí zařízení, do kterého má být dítě umístěno, přičemž přihlédne k zájmům dítěte a k vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany. Soud dbá na umístění dítěte co nejbližše bydlišti rodičů nebo jiných osob dítěti blízkých, což platí i tehdy, rozhoduje-li soud o přemístění dítěte do jiného zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Podle § 972 OZ lze ústavní výchovu nařídit nejdéle na dobu 3 let, kterou lze před uplynutím 3 let od jejího nařízení prodloužit v případě, že důvody pro nařízení ústavní výchovy stále trvají. Trvání ústavní výchovy lze prodloužit opakovaně, vždy však nejdéle na dobu 3 let. Po dobu, než soud rozhodne o zrušení nebo o prodloužení ústavní výchovy, zůstává dítě v ústavní výchově, ačkoliv již uběhla doba dříve

rozhodnutím soudu stanovená. Pominou-li důvody, pro které byla ústavní výchova nařízena, nebo je-li možné dítěti zajistit jinou než ústavní péči, soud neprodleně ústavní výchovu zruší a zároveň podle okolností rozhodne o tom, komu bude napříště dítě svěřeno do péče. Pokud byla nařízena ústavní výchova nebo bylo dítě svěřeno do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, má soud povinnost nejméně jednou za 6 měsíců přezkoumat, zda stále trvají důvody pro nařízení tohoto opatření nebo zda není možné dítěti zajistit náhradní rodinnou péči. Za tím účelem si zejména:

- vyžádá zprávy příslušného orgánu sociálně-právní ochrany,
- opatří vyjádření názoru dítěte, je-li dítě schopno si jej vytvořit a sdělit poté, co jej soud s ohledem na jeho věk a rozumovou vyspělost řádně poučí, a
- vyzve rodiče dítěte k vyjádření jejich stanoviska.

Byla-li nařízena ústavní výchova, může soud při přezkoumávání, zda trvají důvody pro nařízení tohoto opatření, vykonat podle § 71 odst. 2 vyhlášky č. 371/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, návštěvu zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo požádat soud, v jehož obvodu se vykonává ústavní výchova, aby soudce návštěvou v zařízení pro výkon ústavní výchovy zjistil skutečnosti potřebné pro přezkoumání, zda trvají důvody pro nařízení ústavní výchovy, a podal dožadujícímu soudu zprávu o výsledku návštěvy.

Ústavní zařízení, v němž se ústavní výchova vykonává, jsou diferencována podle věku dětí, jejich fyzických a psychických schopností a důvodů, proč bylo o ústavní výchově rozhodnuto (nepříznivý zdravotní stav, poruchy chování, neschopnost rodičů o dítě pečovat apod.). Děti ve věku od 3 let jsou umísťovány do zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a děti mentálně nebo tělesně postižené nebo s kombinovanými vadami, pokud je u nich nařízena ústavní výchova, jsou umísťovány do domovů pro osoby se zdravotním postižením v působnosti resortu práce a sociálních věcí podle zákona o sociálních službách.

V případech, kdy soud nařídil ústavní výchovu, je třeba stanovit způsob, jakým se zajistí přijetí dítěte do soudem určeného zařízení. Zákon proto stanoví postup obecního úřadu obce s rozšířenou působností a zároveň upravuje oprávnění obecního úřadu obce s rozšířenou působností k podání návrhu soudu na výkon rozhodnutí v případě, že se rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dětí odmítají rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy dítěti podrobit. Orgán sociálně-právní ochrany může také sám dítě dopravit a předat do určeného zařízení, pokud to rodiče z vážných důvodů nemohou zajistit a s tímto způsobem souhlasí. Pokud je nezbytné po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy dítě přemístit ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, sjedná obecní úřad obce s rozšířenou působností dobu přijetí dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy, označeného v rozhodnutí soudu, přičemž povinností zařízení pro výkon ústavní výchovy, označeného v rozhodnutí soudu, je ve spolupráci se zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ve kterém se dítě nachází, převoz zajistit. Je-li rozhodnuto o výkonu rozhodnutí, postupuje soud, ale i orgán sociálně-právní ochrany, podle § 500 až § 504, eventuálně § 497 až § 499 ZŘS, pokud by bylo rozhodnuto předběžným opatřením.

Související ustanovení

§ 6, § 14, § 29 až § 32, § 37, § 42 až § 42e

Související předpisy a mezinárodní dokumenty

Úmluva, OZ, ZŘS, OSŘ, zákon o sociálních službách, zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, zákon o zdravotních službách, vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

Z literatury

Paldus J.: K otázce umístění dítěte, Právní obzor 1961, č. 9 ■ Paldus J.: Rozhodování soudů o ústavní a ochranné výchově, Socialistické soudnictví 1963, č. 3 ■ Randús V.: Niektoré otázky súvisiace s rozhodovaním o ochrannej výchove maloletých detí v občanskoprávnim konaní, Socialistické súdnictvo 1965, č. 7 ■ Hrubý J.: Na okraj rozhodování o ústavní výchově, Právník 1965, č. 9 ■ Královec V.: Niekoľko poznámok k problémom ústavnej výchovy mládeže, Socialistické súdnictvo 1971, č. 11 ■ Kratochvíl V.: K rozhodování soudů v ústavní výchově, Socialistická zákonnost 1974, č. 8 ■ Svoboda J.: Výživné dieťaťa v ústavnej a ochrannej výchově, Socialistické súdnictvo 1984, č. 9 ■ Richterová M.: Problémy súvisiace s nariadením ústavnej výchovy maloletého dieťaťa, Socialistické súdnictvo 1987, č. 8 ■ Šoltys L.: Vymahanie výživného na dieťa v ústave, Socialistické súdnictvo 1989, č. 9 ■ Mašek D.: Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí, Právo a rodina 2000, č. 2, Linde ■ Černá I.: K některým aspektům výkonu ústavní výchovy v České republice, Právo a rodina 2007, č. 11, Linde ■ Černá I.: Práva a povinnosti dětí umístěných v ústavní péči, Právo a rodina 2008, č. 5, Linde ■ Hrdličková M.: Ústavní péče za zenitem? Kojenecké ústavy pro děti mladší tří let by měly skončit do konce roku 2013, Transformace péče o ohrožené děti, Rodinné listy 2012, č. 1, Havlíček Brain Team ■ Čapek J.: Případy odebrání dětí rodičům, Rodinné listy 2012, č. 2, Havlíček Brain Team ■ Hradilová A.: Veřejný ochránce práv a analýza soudních rozhodnutí o ústavní výchově, Právo a rodina 2013, č. 5, Linde ■ Křístek A.: Několik poznámek k ústavní výchově v novém kabátě, Právo a rodina 2014, č. 2, Linde ■ Křístek A.: Rozdílný charakter ústavní a ochranné výchovy aneb Je obecně vhodný a právně nadále možný výkon ústavní výchovy ve výchovném ústavu?, Právo a rodina 2014, č. 4, Linde ■ Křístek A.: K soukromoprávní odpovědnosti poskytovatele služeb ústavní péče za újmu způsobenou neoprávněným zásahem do práva na ochranu osobnosti nezletilého chovance, Právo a rodina 2014, č. 7, Linde ■ Křístek A.: Odpovědnost státu za umístění dítěte v ústavní péči na základě nezákonného nařízení nebo trvání ústavní výchovy, Právo a rodina 2015, č. 8 a č. 9, Wolters Kluwer ■ Barvíková J.: Anketa „Ústavní péče o ohrožené děti“, Fórum sociální politiky 2016, č. 1, Wolters Kluwer ■ Ježek M.: Nesrozumitelnost současné ústavní výchovy, Výchovně léčebná péče (1), Právo a rodina 2020, č. 3, Wolters Kluwer ■ Ježek M.: Nesrozumitelnost současné ústavní výchovy (2), Právo a rodina 2020, č. 5, Wolters Kluwer ■ Novotná V.: Další otázky v právní úpravě ústavní výchovy, Právo a rodina 2020, č. 6, Wolters Kluwer ■ Ježek M.: Nesrozumitelnost současné ústavní výchovy, Styk rodičů s dětmi s nařízenou ústavní výchovou během epidemiologické krize (3), Právo a rodina 2020, č. 7–8, Wolters Kluwer ■ Ježek M.: Ještě k ústavní výchově: Přemísťování dětí v rámci sítě zařízení, Právo a rodina 2020, č. 11–12, Wolters Kluwer ■ Vildová B.: Zákaz umístování dětí do ústavů nebo nová koncepce náhradní rodinné péče?, Právo a rodina 2021, č. 7–8, Wolters Kluwer ■ Zdražilová J., Sovová O.: Dítě v ústavní výchově, Rodinné listy 2022, č. 6–7, Wolters Kluwer ■ Lužná R.: Rozhodování o umístění nezletilého do zařízení ochranné výchovy, Právo a rodina 2023, č. 3, Wolters Kluwer ■ Pěkník V.: Nařízení ústavní výchovy a její realizace v rámci etopedické péče, Právo a rodina 2023, č. 6, Wolters Kluwer ■ Pěkník V.: Ústavní výchova – jdemě správným směrem?, Rodina 2025, č. 4, Stálá konference českého práva ■ dále viz § 14, § 29, § 30

Vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí,

ve znění vyhlášky č. 449/2021 Sb. a vyhlášky č. 477/2024 Sb.

Ministerstvo práce a sociálních věcí stanoví podle § 58b odst. 2 a 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 401/2012 Sb., (dále jen „zákon“):

§ 1

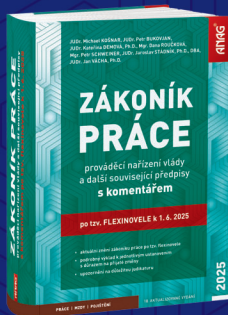
Zaměření a rozsah vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny

Vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny vychází z individuálního přístupu k dítěti, zahrnuje rozpoznání rizik, potřeb a ochranných činitelů a provádí se na základě

- a) popisu příčin ohrožení dítěte a důvodů zahájení sociálně-právní ochrany,
- b) vyhodnocení situace dítěte, které v návaznosti na příčiny ohrožení dítěte a důvody zahájení sociálně-právní ochrany podle písmene a) zahrnuje posouzení
 1. zdraví a prospívání dítěte,
 2. schopnosti dítěte poznávat a učit se,
 3. emočního vývoje a chování dítěte,
 4. rodinných a sociálních vztahů dítěte,
 5. sebepojetí dítěte,
 6. sociální prezentace dítěte,
 7. samostatnosti a sebeobsluhy dítěte,
 8. názoru dítěte a přání dítěte,
 9. dalších skutečností nezbytných pro hodnocení situace dítěte v konkrétním případě,
- c) vyhodnocení situace rodiny, které v návaznosti na příčiny ohrožení dítěte a důvody zahájení sociálně-právní ochrany podle písmene a) zahrnuje posouzení
 1. zajištění péče o dítě,
 2. zajištění bezpečí a ochrany dítěte,
 3. citové vřelosti vůči dítěti,
 4. podnětů a stimulace rozvoje dítěte,
 5. hranic chování dítěte a jeho výchovného vedení,
 6. stability situace rodiny,
 7. dalších skutečností nezbytných pro hodnocení situace rodiny v konkrétním případě,
- d) vyhodnocení širšího prostředí dítěte, které v návaznosti na příčiny ohrožení dítěte a důvody zahájení sociálně-právní ochrany podle písmene a) zahrnuje posouzení
 1. rodinné historie a fungování rodiny,
 2. širší rodiny a komunity,
 3. bydlení dítěte a rodiny,
 4. zaměstnání rodičů, dítěte a dalších členů rodinné domácnosti,

MĚSÍČNÍK
MZDOVÁ ÚČETNÍ

EDICE
PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

DVOUMĚSÍČNÍK
PRAKTICKÁ PERSONALISTIKA

EDICE
PRÁVO

MĚSÍČNÍK
ÚČETNÍ A DANĚ

EDICE
PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

